

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 10— Din

za inozemstvo 20— „

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Niklošičeva cesta št. 16/L.
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravištvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica
št. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandr. cesta.

Račun pri pošt. čekov.
zavodu št. 11.842.

Italija zopet zavlačuje?

NEUMLJIVO POSTOPANJE ITALIJSKE VLADE.

Beograd, 7. avgusta. (Izv.) V političnih krogih vzbuja precejšno začudenje dejstvo, da naša vlada še vedno ni oficijelno obvestila naše vlade o svojem definitivnem pristanku na konvencije, sklenjene v svrhu izvršitve rapsalskega sporazuma. Izgleda, da hoče Italija zopet zavlačevati, ker so se vplivni nacionalistični krogi uprli evakuaciji od Italije zasedenega ozemlja, zlasti Sušaka, ki bi morala slediti tekem 5, očasno 15 dni po ratifikaciji konvencij.

Rim, 7. avgusta. (Izv.) Vlada je sklenila, da razpravlja o ratifikaciji

jugoslovansko - italijanskih konvencij šele po vrnitvi znanjega ministra Schanzerja iz Londona. De Facto je povabil jugoslovanskega poslanika Antonijevega, da skupno s Tostinjem enkrat pregledata tekst konvencij.

Reška komisija.

Beograd, 7. avgusta. (Izv.) Ožji odbor komisije za reško vprašanje je na današnji seji izvolil našega tiranskega poslanika polnomočnega ministra Ljubko Nošiča za predsednika. Člani komisije so nocoj odpotovali v Zagreb, kjer bo komisija nadaljevala svoje pripravljalo delo.

Državljanska vojna v Italiji

POVSODI NEREDI, POKOLI IN POŽIGI. — MANIFEST VLADE. — FASIZEM ZMAGUJE.

Rim, 7. avgusta. (Izv.) Nemiri v Italiji so stopili v kritično fazo. Med fašisti in socialisti se vrši brezobzirni boj. Škoda znaša mnogo milijonov, žrtve je veliko. Fasizem je nesporno v premoči. Vlada ne razpolaga z dovoljno močjo ter je gorjajo Italijo izročila vojaški upravi. Na narod je izdala manifest, ki apelira na državljane, da prenehajo z bratomorinim bojem, ker so sicer sadovi zmagovite vojne v opasnosti. Ljudstvo se naj vrne k redu in delu. Vlada je odločena z vsemi sredstvi obnoviti veljavo zakonov, spoštovanje tujega življenja in imetka.

Nad Milanom, Jakinom, Parmo in Livornom je proglašeno obsedno stanje. Državni provinencialni glavari in občinski sveti v gornji in srednji Italiji odlašajo svoja mesta. Tekom zadnjih 14 dni je bilo požganih ali poškodovanih v državi nad sto komunističnih in socialističnih društvenih domov.

Rim, 7. avgusta. (Izv.) Oblast je izročena v roke vojaštvu v provincah: Genova, Milan, Jakin, Parma in Livorno.

Genova, 7. avgusta. (Izv.) Noči na soboto in nedeljo sta bili strašni. Prvo noč so se do 5. zjutraj bojevali po ulicah fašisti in policisti. Vse trgovine so bile v soboto zaprte, po vseh oglih in križiščih cest je postavljeno vojaštvo s strojnimi. Orožništvo in policija sta izvršili nekaj aretacij. Popoldne so fašisti

oblegali in obstreljevali poslopje socijalističnega glasila «Lavora», ki ni mogel iziti. Orožništvo je vdrla v palačo Giorgione, v kateri so bili zbrani fašisti in jih prepodili. V Parmi so po vseh ulicah postavljene barikade. Bersaljeri ne morejo razdvojiti fašistov in socialistov, ki se že od četrtka sem srdito bojujejo. Ker se delavci niso uklonili ultimatumu za koncanje stavke, so fašisti v številu do 10.000 zasedli mesto. Ob 6. zvečer v soboto so fašisti demolirali poslopje parmskega «Piccola» ter prepovedali izhajanje tudi nitijevskih listov. V soboto je bilo pri raznih spopadih v Parmi troje umrlih in nad trideset ranjenih.

Milan, 7. avgusta. (Izv.) V petek in soboto so se vršili krvavi boji med fašisti in socialisti. Zeleničarski doma, dva komunistična društvena lokala in lokalni učilnice cestne železnice so razrušeni. V soboto zvečer so fašisti oblegali poslopje «Avantija», iz katerega so uredniki in staveci streljali na fašiste. Vsega skupaj je bilo v soboto zvečer 5 umrlih, 8 težko in 16 srednjevarno ranjenih. Za začasnega upravitelja mesta je imenovan graf Lalli. Tudi v nedeljo in danes je ves dan pokalo po mestu. Fašisti in socialisti se obmetavajo s strojno opako, se streljajo s strojnimi, delajo barikade in mečejo bombe. Proglašeno je obsedno stanje.

Iz ministrskega sveta

KADIDATURA TIMOTIJEVIČA ZA NOTRANJEGA MINISTRA ODOBRENA. — APANAŽA KRALJEVIČA GJORGJA.

Beograd, 7. avgusta. (Izv.) Ministrski svet je imel danes popoldne sejo, ki je trajala od 18. do 21. ure. Minister Trifković je poročal o svojem bivanju na Bledu in naznanil, katero ukazno je kralj podpisal. Med njimi je tudi ukaz o imenovanju državni svetnikov, ki bo jutri objavljen v «Slovenskih Novicah».

Nato je min. preds. Pašić poročal o pogajanjih s šefom demokratske stranke Davidovičem. Naznanil je, da je pripravljen sprejeti kandidature Timotijevića za ministra za notranje stvari. Ministrski svet je to kandidature odobril. Nato je Pašić zopet omenil vprašanje podtajnika v ministru za notranje stvari ter omenil im. g. Rado Filipovića. Ker pa v tem vprašanju med Pašićem in Davidovičem ni prišlo do sporazuma, je Pašić naznanil, da se ne odpotuje v Marijanske Lazne, ker se tekem jutris-

njega dne še enkrat sestane z Davidovičem.

Minister Trifković je potem poročal o pregovorih s kraljevičem Gjorgjom. Ministrski svet se je strinjal v tem, da se vprašanje kraljeviča Gjorgja reši na ta način, da se mu a posebno zakonom nakaze spanaza, ki bo zaostala, da bo kraljevič mogel živeti primerno svojemu rodu in stanu. Polovico bo dobival v dinarjih, polovico pa v frankih. Vsota je ni določena. Določil se zanj tudi primerno stanovanje, prevozna sredstva in eventualno tudi eno od državnih imetij.

Minister za Konstituantno je poročal, da je v znanju svoječasnega sklepa vlade predložil skupni zakon o civilnih uradnikih, in sicer na podlagi člena 133. ustave.

Konkordatna pogajanja

Beograd, 7. avgusta. (Izv.) Ob 10. popoldne so se vršila v znanjega ministrstva pod vodstvom ministra na vero dr. Krstelja konferenca komisije za konkordat z Vatikanom. Dr. Krstelj je naglašal, da se mora materijal za direktna pogajanja z Vatikanom pripraviti soglasno. Odgovoril mu je zagrebški nadškof dr. Bauer, ki je opozarjal na potrebe vesti z Vatikanom. Za predsednika je bil izvoljen dr. Marko Gjurčić, za podpredsednika dr. Augeljnovič in za tajnika dr. Aničić. V ožji odbor za pripravljala dela so bili izvoljeni Ljuba Jovanović, dr. Nikolič-Zemunski, dr. Lanović, načelnik v ministru za vero in kanonik Gjuha. Komisija je odšla nato v ministrsko predsedstvo, kjer jo je dr. Krstelj predstavil ministrskemu predsedniku.

SANKCIJE PROTI BOLGARIJI?

Sofija, 7. avgusta. (Izv.) Medzavezniška komisija je v posebni noti na bolgarsko vlado odločila znižanje reparacij in dovolitev triletnega moratorija ter grozil Bolgariji s prisilnimi koraki zaveznikov.

REORGANIZACIJA NAŠEGA FINANČNEGA MINISTRSTVA.

Beograd, 7. avgusta. (Izv.) Vaš dopisnik se je danes razgovarjal s finančnim ministrom dr. Kuzmanovičem, ki mu je izjavil sledeče: «Za državnega podtajnika je bil z ukazom imenovan dr. Svetislav Popović, ki nastopi svoje mesto že to dni. V njegov delokrog spadajo carine, posredni in neposredni davki, katastrofi in finančna prokuratura. V tem oziru bo odgovoren direktno ministrskemu svetu in parlamentu, kjer bo odgovarjal tudi na vse tozadovno interelacije. Dr. Dušan Pavišić, ki je imenovan za pomočnika finančnega ministra, se bo bavil samo z ustrojstvom in organizacijo devizne politike. Njegovo mesto je ukazano z dnevnici. Dr. Pavišić prevzame svoje mesto koncem tega meseca.»

POS LANIK KALINA V LJUBLJANI.

Beograd, 7. avgusta. (Izv.) Češkoslovaški poslanik v Beogradu gosp. Kalina odpotuje jutri v Ljubljano na jugoslovanski sokolski zlet, potem pa odide na dopust.

Sokol I. Seja zabavnega odseka se vrši danes dne 8. avgusta ob 8. uri zvečer na Taboru. Seja važna — prosim polnoštevilne udeležbe. — Tajnik.

Sokolska manifestacija dijaštva in vojaštva

Kralj in kraljica na telovadišču

Pobratimstvo vojske in sokoistva. — Krasno uspeli nastopi

Ljubljana, 7. avgusta 1922.

Dan pobratimlje dijaštva in vojaštva je bil večeraj. S sokolskim duhom prepajena naša dijaška mladina je korakala bok v bok z vojniki-Sokoli. Kdo je v dobi našega suženjstva mislil, da bi bilo kaj takega sploh mogoče? Ni čuda torej, da so nekaj mrka lica našega občinstva večeraj ob pogledu krepko strnjenih vojaških sokolskih vrst zažarela radosti in da so se iz prs tisočev in tisočev naroda izvil mogočni vzkliki naši narodni vojski v pozdrav. Krasen je bil pogled na ponosne vrste mladne, polne ognja in navdušenja. Z rezkimi «Zdrav! Zdrav! Zdravo!» klici so v zboru odgovarjali na ovacije. Slavnostno razpoloženje med dijaštvom in vojaštvom pa je še prav posebno poveljeval prihod prvega Sokola in obenem vrhovnega poveljnika naše vojske, kralja Aleksandra s kraljico Marijo.

Dopoldne je bilo nebo sicer zastrto z megleno kopreno, toda kmalu so se razlili solnčni žarki nad ljubljansko polje, v radost vseh ljubiteljev in prijateljev Sokolstva.

Jutranja tekma.

Jutranjo tekmo vojaštva, ki je bila določena za 5. uro, je, žal, mogel otvoriti načelnik sodnikov in član Tehničnega odbora, br. Ambrožič, šele ob 7. uri, ker se je vojaštvo vsled ponočnega deževja zakasnilo. Tekma je bila zato v celoti neizvedljiva in se je tekmovalo samo v nekaterih panogah. Pripomniti pa moramo, da so se stavile za tekmovalje preitirane zahteve: tako je moral skočiti vojak v svoji težki obleki 1.40 m za 1 točko. Tekmovalo se je skok v višino in daljavo z zalemom in metanje 15 kg težkega kamna. Nekaj mlad vojak je pri metanju kamna dosegel lep uspeh, vrigel ga je 7 metrov daleč, dočim je predpisano za metanje samo 7 in pol kg težke krogle 8 m. Tekmovalje v polni opremi s puško v roki in tek z zaprekami, se vsled dežja sploh nista mogla vršiti. To bi bila nedvomno ena najzanimivejših točk, ker je za vojake tudi velike praktične vrednosti. Med vojaštvom je vladalo sicer res veliko zanimanje za tekmo, vendar pa smo mnenja, da pretirane zahteve tudi vojaštvo ne navdušujejo. Po ponovni skušnji vojaštva je bil dopoldanski spored zaključen.

Pohod na telovadišče.

Ze okoli 14. ure se je pričelo ljudstvo zbirati pred Mestnim domom, po ulicah, kjer je imel iti pohod na telovadišče, pa je napravilo spalir. Točno ob pol 15. uri je bilo že zbrano dijaštvo z belimi košuljami in dijakinje, nato pa je prispelo pod vodstvom majorja Milivojevića okoli 2400 vojakov iz vseh krajev območja IV. armije. Razvrstili so se na Vodničevem tgu. Dijaška mladina in mnogobrojno občinstvo so prirejali vojakom-Sokolom pri njihovem prihodu navdušene ovacije. Točno ob 15. uri se je pričel spoved na zletno telovadišče, ki ga je otvorila godba Dravske divizije. V sprevodu je bilo tudi starešinstvo JSS, in 140 Sokolov v kroin. Sokolstvu je sledila godba Sokola II, pred vojaštvom pa je korakala še ena vojaška godba. Burne ovacije so na vsej poti spremljale dijaštvo in vojaštvo, katerega strunni koraki so mogočno odmevali po ljubljanskih ulicah. Mnogi vojniki so bili okičeni s sokolskimi in zletnimi znaki. Poveljnik major Milivojevič je nosil na rokavu znak sokolskega starešinstva. Narod je pokazal, da ljubi svojo domačo vojsko in da stavlja v mladino vse svoje nade. Pred in za sprevodom so se pomikale velike množice ljudstva proti telovadišču. Skupno je korakalo v sprevodu, dolgem nad pol ure, okrog 4000 Sokolov, vojakov, dijakov in dijakinj — lepa armada bojevnikov za narod.

Prihod kralja in kraljice.

Nekaj minut po pričetku javne telovadbe se je bliskoma raznesla vest, da prihaja kralj in kraljica. Med tisoči in tisoči gledalcev je zavrsulo in vse je nestrno zrla proti vrodu. Sokoli in Sokolice so v naglici napravili spalir in že so pretresli ozračje navdušeni vzkliki vladarski dvojici v pozdrav. Pred vodom na telovadišče se je ustavil kraljevski avtomobil. V spremstvu kralja in kraljice je bil zunanji minister dr. Ninčić. Starosta br. Ravnihar je s kratkim nagovorom pozdravil kraljevo dvojico in izročil kraljici šopek svežih cvetic. Samo nekaj trenutkov in že sta se pokazala med neprestanim urnobesnim vzklikanjem kralj in kraljica v loži. Vse se je dvignilo s sedešev, mahalo s klobuki, robci in rokami. V tem so zadoneli še mo-

gočni akordi naše kombinirane himne, vihar se je poleg in odkritih glav so poslušale množice. Ko pa so utihnili zadnji zvoki, je objel telovadišče nov orkan navdušenja. Oduševljeni vzkliki so zaurili po vsem ogromnem prostoru in ovacije so se ponavljale vedno znova. Bil je veličasten prizor. Vsakdo je čutil v duši pomembnost resnice: Na svoji zemlji svoji gospodarji. Srca so zaigrala pri pogledu na čudovito nekaj samo sanjana slika: narod, vladar, vojska — vsi eno. Kraljevska dvojica se je ginjeno zalivaljevala narodu za poklonitev. Mladina je bila naravnost elektrizirana in je veselo mahala z zastavicami in robci. Sredi viharja navdušenja je dal načelnik dr. Murnik znamenje za pričetek telovadbe. Z veliko pozornostjo sta kralj in kraljica sledila vezbam. Starosta JSS, Ravnihar in postarosta E. Gangl sta Veličanstva pojasnjevala posamezne nastope.

Pozdrav mladine kralju in kraljici.

V tem trenutku je že krepkih korakov in v stisnjenih vrstah prikorakala iz vseh treh telovadiščinih vhodov vsa dijaška mladina višjega in nižjega oddelka. Kratke razstop in mladina se je formirala v učinkovito in pestro pozdravno skupino. Na obeh krilih so bili dijaki višjega oddelka z vzpetimi rokami proti kraljevi tribuni, sredi pa dijakinje višjega in mladina nižjega oddelka z razpetimi rokami in zastavicami. Vsa mladina je kakor prikovana zrla nepremično v kraljevo dvojico. Godba je zopet zasvirala «Bože pravde», nad telovadiščem je krožil aeroplan, ozračje pa so ponovno pretresli gromki klici: «Živela kralj in kraljica!» Med viharnimi ovacijami je nato mladina odkorakala v svoje oddelke, narkar so sledili javni nastopi.

Nastop dijaštva.

Nastopi in vaje mladine so naravnost frapirali. Vse so bile izvedene z veliko preciznostjo in vzornostjo. Posebno so ugajale proste vaje moškega višjega oddelka (okrog 260), dočim so bile vaje ženskega višjega oddelka (240 deklic) morda nekoliko pretrde. Učinkovale pa so vendar prav dobro in izvedba ni zaostajala za ono tovarišev. Nižji oddelki deklic, ki jih je nastopilo blizu 260, je izjaval nad vse ljube in pestre vaje z malimi državnimi zastavicami. Dobro so se postavile tudi te in žele so jednako kakor njihovi mali bratci — dijaki nižjega oddelka, 450 po številu — in oba višja oddelka vesplošno odobravanje. Tudi kralj in kraljica sta ponovno s ploskanjem izražala svoje veselje nad tako lepimi prizori. In deklice in dečki so kar nekem neradi odhajali s telovadišča. Vse prekratko so jim bile vaje in najrašji bi jih kar zaporedoma ponavljali, da bi se postavili pred vladarsko dvojico in ju mogli dalj časa gledati. A odloga seveda ni bilo, vse je moralo iti točno po določenem sporedu.

Sploh moramo omeniti, da se je nedeljska prireditelj zelo blagodejno odlikovala po svoji res vojaški točnosti. Spored se je razvijal na minuto natančno, kakor je bil zasnovan in objavljen. Točno ob pol treh nastop k sporedu, točno ob treh odhod povorke in zopet točno ob štirih začetek telovadbe. Jednake preciznosti si želimo tudi za vse bodoče slavnostne dni.

Skupno je nastopilo pri prostih vajah nad 700 dijakov in okrog 500 dijakinj. Zastopane so bile vse naše pokrajine: Srbija in Vojvodina, Bosna in Dalmacija, Hrvatska in Slovenija. Ta seveda v najobilnejšem številu. Udeležba bi bila še mnogo večja, ko bi imeli prireditelji na razpolago več sredstev, da bi mogli udeležencem nuditi vsaj brezplačno hrano, če že ne podporo za potne stroške. V zadnjem hipu je priskočil na pomoč sicer viši šolski svet, a je bilo že prepozno, da bi se moglo objaviti. Tako pa je imelo brezplačno hrano samo 30 dijakov, vsi drugi so bili ali privatno na hrani pri značnih in sorodnikih ali pa so morali skupno prehrano plačevati, kar je zneslo za pet- do šestdnevno bivanje v Ljubljani precejšnjo vsoto. Skupna prehrana je funkcionirala dobro, kakovost hrane je bila izborna in dijaki in dijakinje se kar niso mogli prehladiti, kako so bili dobro preskrbljeni.

Proste vaje za dijake je sestavil telovadni profesor Kozjak, za dijakinje pa za višji oddelak gđc. Petkova, za nižji oddelki gđc. Joža Trdinova. Diakinje so nastopile po vzorcu češkega ženskega naraščaja brez nogavic, kar ni samo praktično in higienično, ampak je učinkovalo tudi estetično, ker je zelo pove-

čalo pestrost slik. Morda bo uvedel tudi Sokol za ženski naraščaj to. Saj črne nogavice učinkujejo skupno s temnimi krili skoro preveč monotono. Uniformirani dijakov seveda niso mogli, a nastopili so fanti vsi po danem navodilu v belih srajcrah in temnih hlačah, deklice v temnih krilih in belih bluzah, vsi pa gologlavi, tako da je bil celoten vtis vendar enoten in pester.

Po končanih prostih vajah so se vrnili na telovadišče najprej dijaki, par minut za njimi dijakinje in se v nenavadno živahni sliki razkropili v 60 do 70 vrst, ki so nastopile na raznem orodju in mlajše skupine v nekaterih prav ljubkih igrah med katerimi je vzbudila posebno pozornost «mazurka», ki jo je priredila in uvezbala gđc. Petkova. Odlikovale so se pa tudi razne druge skupine, tako vrsta ljubljanskih realcev na bradljih, kombinirana ljubljanska vrsta na krogih in nekatere vrste na drogu. Sokolu se obeta krasen naraščaj za vaditelje.

Trudapolno in požrtvovalno vezbanje dijaštva sta vodila gg. Bajželj in Kozjak, ki so jima neumorno pomagali telovadni učitelji gg.: Zatelet, Čop, Bolhar, Arnšek, Držaj (Kranj), Lavrenčič (Maribor) in gđc. Trdinovi in Petek; krepko pa jih je podpiral tudi tehnični odbor Saveza in njega ženska komisija.

Naši vojaki kot Sokoli.

Naravnost izredno zanimanje pa je vladalo med občinstvom za nastop vojakov-Sokolov, ki jih je pozdravilo s prav posebno toplimi simpatijami. Krepke in junaske postave vojakov, v lepih novih uniformah, so napravile diven vtis. Komaj so se pojavili, že je pričelo burno ploskanje in vzklikanje. Krasen je bil prizor, ko je bil končan razvoj in je vojaštvo v polni vojni opremi čakalo na povelje. Vojaki so stali v vrstah, glavo za glavo, kakor izklesani. V tem trenutku jih pozdravi načelnik br. Murnik s poveljniskega mostu na glavni tribuni s jedrnatim vzklikom: «Braća vojnicki-Sokoli! Zdravo!» Iz tisočerihi grli je zaoril kak en sam klic odzdrav: «Zdravo!» Val navdušenja je objel občinstvo in sledile so nove viharne ovacije naši vojski. Med tem pa je zadonelo povelje majorja Milivojevića: «Puške k nozi!» Kakor bi trenil, je bilo izvršeno povelje. Slišati je bilo samo prijeme, ki so mogočno odmevali: resk, resk, resk — kakor da dela vse samo en mož. Naravnost čudovito discipliniranost in uvajenost. Od vseh strani so med frenetičnim odobravanjem odmevali vzkliki: «To bi morali videti Italijani!». Res, dober vtis bi bil za gospode fašiste in njihove visoke proktorije. Tudi vse štiri vaje so bile izvedene s tako vzornostjo, da je bilo občinstvo kar elektrizirano in kar ni hotelo nehati z vzklikanjem in ploskanjem.

Po vajah je vojaštvo formiralo masivne kolone v dvanajsterredih, ki so bile izvršene s čudovito naglico, kakor je sledilo defiliranje pred kraljevo dvojico, ki je trajalo cele četr ure in je izzvalo nove salve oduševljenih vzklikov armadi in kralju, ki le stoje odzdravljaj vojaštvo in občinstvo. Godba je ves čas neumorno svirala, kakor je imela večeraj sploh skrajno naporen, a zato tudi nad vse časten dan. Na čelu vsake kolone je sredi poveljujočih oficirjev korakal po en Sokol z zastavico v roki.

Odhod kraljevske dvojice.

Ko je bilo defiliranje končano, sta se kralj in kraljica dvignila in se pripravila za odhod. Nebo se je bilo namreč stemnilo in zdelo se je da bo vsak hip izbruhnila nevihta. Množice naroda so se vsule proti vrodu na telovadišče, na glavni tribuni pa so se zlasti s strani mladine neprestano ponavljale patriotične ovacije kralju. Nekateri malčki so se pretili celo tik do kraljeve lože, da so mogli gledati vladarski dvojici iz oči v oči. Med viharji oduševljenih pozdravov sta se kralj in kraljica s spremstvom odpeljala.

Zalibog je z odhodom kralja in kraljice zapustilo telovadišče tudi mnogo občinstva, deloma iz bojami pred nevihto deloma misleč, da je spored že končan. Sledile pa so ravno najlepše točke vsega programa, namreč nastopi posameznih oddelkov in pa prekrasna slika «Osvojenjen».

Vaje s puško.

Pešadijski polk št. 4 s Sušaka in na zagrebška podoficirska šola sta izvajala divne vaje s puškami in to brez godbe in brez štetja. Vsi vojaki so predstavljali en sam izborni delujoč mehanizem in so želi za to pošteno zasluženo pohvalo. Zelo lepo so učinkovale tudi strunne in

lepe vaje zagrebške podoficirske šole, ki jih je sestavljal načelnik zagrebške sokolske župe Janko Ljuština.

Slika «Osvojenja».

Javno telovadbo je zaključila skupina podčastnikov iz Karlovca, ki je svajala v simboličnih vajah veliki boj za smago in ujedinjenje našega naroda. Kompozicija, delo prednjaka karlovškega Sokola br. Žluve, je predstavljala razne momente iz tega gigantskega boja, ki je zahteval cele hekatombe žrtev. Vse epizode so bile izvajane s neverjetno spretnostjo. Pred seboj si imel v miniaturni sliki o bojih v strelskih jarkih, videl metanje ročnih granat in bajonetne naskoke. Vojak za vojakom se je zgrudil mrtev ali ranjen na tla. Ta zadet od krogle, oni zopet od bajoneta ali ročne granate. Sredi med padlimi je ostal živ samo še borec - osvoboditelj. V njegovi roki je zavihrala državna zastava. Prizor je bil v resnici veličasten, za pretrosljivo vstavo pa je poskrbela narava sama. V trenutku, ko je bilo telovadišče podobno velikemu mrlišču, se je mogočno zablistalo in silno zagrnelo. Kmalu nato se je vili huda plaha.

Občinstva, ki je vztrajalo do konca, niti strahoviti nallv ni spravil ob dobro voljo. Umaknilo se je pod tribune in v lože, kjer je živahno razpravljalo o velikih uspešnih dneva dijaške mladine in vojaštva.

POZDRAVNI VEČER VOJAŠTVU.

Zaradi večerajšnje nevihte se je vršil pozdravni večer vojaštvu šele nočjo na slavnostnem prostoru v Tivolju. Ljubljansko občinstvo, ki se je v mnogobrojnem številu udeležilo pozdravnega večera, je prirejalo naši hrabri sokolski armadi burne in dolgotrajne ovacije. Vojaštvo je prihajalo k prireditvi svetočano razpoloženo, saj je v teh dneh položila temeljni kamen za trajno vzajemno delo z narodnim sokolstvom. Lep in pristen je bil prihod vojaštva; iz vseh gri so navdušeno odmevale naše narodne pesmi in orili vzkliki naši svobodni domovini. Ob pogledu na tako vojaško mora pač slehernega navdajati radost in prepričanje, da bo bodočnost naše domovine varna in lepa.

Pri slavnostni akademiji so zopet nastopili oddelki vojaštva s svojimi vajami ter zeli za svoja efektivna izvajanja burno odobravanje vsega občinstva. Pešadijski oddelek polka št. 4 s Sušaka je izvajal krasne vežbe s puškami ter Murnikove težke proste vaje. Lep in efektiven je bil tudi nastop podoficirske šole iz Zagreba, ki je nastopila s prostimi vajami s puškami ter oddelka 37. pešpolka iz Karlovca. Po končani telovadni akademiji je stopil na govorniško tribuno starosta JSS br. dr. Ravnihar ter navdušeno in iskreno pozdravil našo sokolsko armado, želeč, da naj se tudi v bodoče posveča sokolskim stremiljem in se po končani vojaški dolžnosti s svežimi močmi povrne v sokolske telovadnice.

Tekom večera je nastopilo tudi več vojaških pevskih zborov in deklamatorjev. Krepko so odmevali po prostornem prostoru glasovi naših krepkih junakov. S pevskimi točkami je nastopil oddelek II. artiljerijske podoficirske šole iz Maribora, ki je zapel «Od Urata do Triglav», «Slovenec, Srb, Hrvat» in «Slovensko dekle». Zbor dijaške šole iz Celja je navdušeno in krasno zapel našo tepo pesem «Neka živi Jugoslavija», zagrebška podoficirska šola pa je zapela «Na vojsku» in par slovenskih narodnih pesmi.

Veliko pozornost so vzbudili nastopi naših vojakov-deklamatorjev. Vojak Mijodrag Ilić iz Nisa je krasno deklamiral srbsko «Na pragu domovine», narednik Omer Krpa pa pesem «Vojniško kolo». Občinstvo je dobro deklamacije iz naroda radostno pozdravljalo.

Prireditelj ostane našemu vojaštvu gotovo za vedno v živem spominu, obenem pa tudi vzpodbudo in potrdilo za

bodoče delo. Velika zaslugi si je pri nastopu vojaštva iztekel major Milivojevič, ki je vodil celo prireditev ter bratsko in prijazno občeval s svojimi krepkimi junaki. Prireditelj se je poleg številnega občinstva, udeležilo tudi nebroj oficirjev ter zastopnikov civilnih oblasti med temi tudi g. pokrajinski namestnik Hribar, generalni konzul dr. Beneš itd.

Po končanem programu je godba, ki se je tudi zvečer odlikovala pod vodstvom g. kapelnika dr. Cerina s svojo neumorno požitvornostjo, intonirala kolo, ki je samoumevno zopet zelektriziralo stare in mlado. Komendant g. major Milivojevič je prijel z eno roko malo punčko, z drugo priprostelega vojaka in v hipu je igrala na odru cela dolga kača krog in krog pa še več skupin, vse pomešano: oficirji, redovi, gospodične in gospodje. Demokratično posokoljena armada!

ČEŠKA MEDNARODNA TEKMOVALNA VRSTA V LJUBLJANI.

Včeraj popoldne ob 17. uri je prispela iz Prage s praškim brzovlakom češka mednarodna tekmovalna vrsta v Ljubljani. Tekmovalci — sami krepki priletni Sokoli — so prispeli pod vodstvom br. Jindřicha Vaníčka in br. Vladislava Mühlerja. Na kolodvoru jih je pričakovalo celokupno starešinstvo JSS ter češki generalni konzul g. Otokar Beneš, ki so prve v Ljubljano došle mednarodne tekmovalce pristočno pozdravil. Med tekmovalci srečamo sledeča imena: Czada Jozef, Pechaček Franc, dr. Klingner Mir., Jindřich Stanislav, Malý Jospif, Vaněček Franc, Příhoda Fran, Karasek Miroslav in zdravniki dr. Weisberger Rudolf.

JUGOSLOVANSKA MEDNARODNA TEKMOVALNA VRSTA.

Včeraj je bila po zaključnih izbirnih tekmah, ki so se vršile cel dan, definitivno sestavljena jugoslovanska mednarodna tekmovalna vrsta, ki jo tvorijo sledeči bratje: 1.) Simončić Vladimír (Sokol Ljubljana); 2.) Derganc Stanislav (Sokol I. Ljubljana); 3.) Vidmar Stane (Sokol Ljubljana); 4.) Šumi Peter (Sokol Ljubljana); 5.) Hlastan Slavko (Sokol I. Ljubljana); 6.) Štukelj Leon (Sokol Novo mesto); Za namestnika sta določena: br. Porenta Ivan (Sokol I.); br. Osvald Mihael (Sokol Ljubljana).

Posebni vlaki južne železnice za občinstvo

Južna železnica vpelje ob priliki I. jugoslovanske sokolskega zleta v Ljubljani, poleg že javljenih sokolskih vlakov še naslednje posebne vlake za občinstvo:

Dne 13. avgusta vozi iz Maribora v Ljubljano poseben vlak, iz Maribora ob 8., iz Celja ob 10. in pride v Ljubljano ob 12.10. Ta poseben vlak se vrača iz Ljubljane isti dan ob 22. in pride v Maribor ob 2.

Dne 15. avgusta vozi iz Maribora poseben vlak ob 4.20, iz Celja ob 6.20 in pride v Ljubljano ob 8.30. Iz Ljubljane se vrača isti dan ob 22. in pride v Maribor ob 2.

Dne 14. avgusta vozi iz Zagreba v Zidani most poseben vlak ob 22.41 ter pride v Zidani most ob 1. jutraj. Vlak ima v Zidanem mostu zvezo na osebni vlak, ki prihaja v Ljubljano ob 4.10.

Dne 12., 13., 14. in 15. avgusta vozi iz Ljubljane do Zidanega mosta poseben vlak vsak dan ob 20.30 in prihaja v Zidani most ob 22.

Dne 12., 13., 14. in 15. avgusta vozita na progi Ljubljana-Vrhnika oba nedeljska večerna vlaka. Odhod iz Vrhnike ob 20.40 ter prihod v Ljubljano ob 21.15 in v obratni smeri odhod iz Ljubljane ob 22.20 in prihod na Vrhniko ob 22.55.

Vsi navedeni posebni vlaki imajo postanke na vseh postajah in postajališčih. Občinstvo je naproseno, da uporablja za vožnjo v Ljubljano in iz Ljubljane

navedene posebne vlake v evrno razbremenitve rednih osebnih vlakov.

Ker rabi južna železnica za prevoz sokolstva in ostalega občinstva vsak poedini osebni voz, zaradi tega se v Ljubljani pričeni s 12. avgustom do vključno 15. avgusta ne izdajajo kopalne karte za Laze; nadalje ne prevaža tovorni vlak št. 835 na progi Celje-Zidani most ob 11. avgusta do vključno 16. avgusta potnikov (odhod Celje ob 18.35, prihod Zidani most ob 14.38); iz istega vrtoka izostane dne 13. in dne 15. avgusta na progi Celje-Trbovlje nedeljski turistiški vlak (odhod Celje ob 5. uri 10 min. in prihod v Trbovlje ob 7.9 uri).

Iz ljubljanske sekcije jugosl. novinarskega združenja

Ljubljana, 7. avgusta.

Včeraj se je vršil izredni občni zbor ljubljanske sekcije «Jugoslov. novinarskega združenja», na katerem se je razpravljalo o tekočih zadevah v organizaciji jugoslovanskega novinarstva, v prvi vrsti v območju ljubljanske sekcije. Sprejeta sta bili med drugim naslednje resolucije:

«Občni zbor ljubljanske sekcije «JNU» oboja neosnovani osebni napad «Slovenskega Naroda» in «Jugoslavije» na svojega tovariša Antona Ekarja in sklene, da se ta sklep objavi v vseh listih.

Občni zbor ljubljanske sekcije «JNU» protestira proti enostranski razlagi uredbe o inseratnem davku s strani davčnih uradov, ki neugodno posegajo v kompetenco uredništva. Izdajo naj se taka izvršilna navodila, da bo izključeno subjektivno in nasprotujoče si interpretiranje posameznih davčnih referentov.

Pri volitvah so bili izvoljeni v odbor gg.: Franc Smodej, Stanko Virant, Milan Plut, Ivan Podržaj, Božidar Borko, Ante Beg, za namestnika Anton Zobeo in V. Stupan, za preglednike računov gg.: Franc Brozovič in Robert Pohar, v razsodišče gg.: Franc Terseglav, Saša Zelenikar in Radivoj Rebar.

Po končanem občnem zboru se je konstituiral odbor naslednje: predsednik g. Fran Smodej, podpredsednik g. Stanko Virant, tajnik g. Milan Plut in blagajnik g. Ante Beg, odbornika Ivan Podržaj in Božidar Borko.

Četrty kongres «Jugoslov. novinarskega združenja» se vrši dne 8. septembra v Subotici. Ker se bo razpravljalo o zelo važnih stanovskih vprašanjih, se je sklenilo na občnem zboru ljubljanske sekcije, da se udeležijo kongresa njeni člani v čim večjem številu.

Politične beležke

* Seja načelstva in zaupniški zbor JDS za mariborsko oblast, ki sta bila sklicana za 12., oziroma 13. t. m. v Celje, sta vsled sokolskih slavnosti odgodena do 3. septembra. Vse krajevne organizacije naj svoje članstvo nemudoma obveste o tej izpremembi.

+ Ustanovni zbor «Trgovsko - obrtno stranke». V sredo se vrši v Mariboru ustanovni zbor nove stranke, ki se imenuje «Trgovsko - obrtna stranka». Kot ustanovitelj se bo predstavil slav. občinstvu g. Fran (bivši plomentist) Zagorski, posredovalec za prodajo posestev. Jutri izidejo baje posebni letaki, ki bodo pozivali na ustanovni zbor. Koliko smisljenikov bo zbral gosp. Zagorski, o tem bomo še poročali.

+ Francoska in Jugoslavija. Naš novi poslanik v Parizu dr. Spalajkovič je dne 2. avgusta izročil francoskemu prezidentu svoje akreditivne in v nagovoru poudaril, da je Francoska glavna zaščitnica internacionalnega reda ter moralnih in pravnih principov, na katerih je osnovan njen mednarodni položaj. Izrazil je francoskemu narodu za hvalo našega troednega naroda za vse nepozabne usluge. Predsednik Millerand je pristočno sprejel in v odgovoru omenil, da ostanejo interesi

Francije in kraljevine SHS v miru in vojni skupni in da ostane prijateljstvo neločljivo. Sotrudniku «Agence Havas» je gosp. Spalajkovič izjavil, da bo njegova misija lahka, ker ima naša država v Franciji samo prijatelje. Naša kraljevina je vredna interesiranja, katero zanjo goji Francija. Navzelo tisočim čerim krvavim žrtvam je naša mlada država delavna in žilava, ki si vztrajno gradi na razvalinah novo življenje.

+ Slabo občinsko gospodarstvo. Pod tem naslovom je priobčil v «Slovencu» gosp. Janko Jovančan članek, v katerem ostro oboja ljubljansko občinsko gospodarstvo, kakor se sedaj uvaja na mestnem magistratu po g. pokrajinskem namestniku. Pokrajinska uprava namreč ni dovolila pobirati novih davkov (uvoznine ter povišane tržnine), s katerimi bi se mogel kriti 12milijonski deficit mestne občine. Mesto da bi se redni izdatki krili z rednimi dohodki je vladni komisar na mestnem magistratu brezvoljno po naročilu pokrajinske uprave odredil najetje trimilijonskega posojila, kar je objavil tudi na uradni deski. Članek čisto pravilno poudarja, da je gospodarstvo, ki ga sedaj uvaja na magistratu pokrajinski namestnik, krenilo na zgrešeno pot. Na mednarodni konferenci v Genovi so zastopniki udeleženi držav soglasno priporočili kot prvo sredstvo za zboljšanje državnega gospodarstva kritje izdatkov z lastnimi dohodki ter prenehanje zadolževanja pri bankah. Kar velja za države, velja tudi za ljubljansko občino.

+ Izjava dr. Slavika. Tržaški «Piccolo» in za njim «Slovenski Narod» objavila izjavo, ki jo je dal tržaški odvetnik dr. Slavik o goljuftih v tržaški «Jadranski banki». Ta izjava se glasi: «Smatram za izključeno, da bi šlo za poizkus goljuftje na škodo državnega zaklada, in sicer zato, ker se je bilo pri ekonomsko-finančnih dogovorih med italijansko in SHS vlado vprašanje kronске izmenjave že zaključilo in je bil italijanski zaklad že obveščen o količini kron, za katero je upravičena izmenjava. V vladi SHS se nahaja tudi minister Zerjav, ki je pred časom v ljubljanski centrali Jadranske banke izval škandal. S pomočjo njegena tedanjega ravnatelja je prejel nekoliko milijonov, ki jih je porabil pri političnih spekulacijah. Upravni svet te centrale je vsled tega odsvetoval ravnatelja, ki je nato, podprt po ministru, ustanovil banko, ki vrtva veliko prijaznost od strani jugoslovanske vlade. «Slovenski Narod» dodaja: Kdor pozna dr. Slavika, mora uvaževati brez vsakega pomisleka in ugovora to njegovo izjavo glede vprašanja kronске izmenjave in glede količine kron, za katero je upravičena izmenjava. To kratko pojasnilo tržaškega voditelja pa govori tudi cele in dolge knjige o tej vsega obziralovanja, pa tudi vse in vsake naj brezobzirnejše obsodbe vredni aferi. — K izjavi dr. Slavika nam poroča naš tržaški korespondent: «Dr. Slavik mi na moje vprašanje odgovarja, da je poročilo «Piccola» izkrivljeno in da se ni tako izjavila. Mi oboje beležimo. Menimo, da smemo verjeti dr. Slaviku, da se glede izmenjave kron ni tako izjavil. Dr. Slavik ni niti član jugoslovanske niti italijanske vlade in ne mora vedeti, kdaj se je vprašanje izmenjave med obema državama zaključilo. Po izjavi dr. Rybara v istem «Slov. Nar.», ki sedaj pravi, da proti Slavikovi trditvi ni ne govora, se je to zgodilo letos poleti, po genovski konferenci. Tudi mi vemo, da je to točno. Po Kolumbičevi ovadbi pa so se falsifikacije v knjigah izvršile v aprilu 1922. Nemogoče je tudi, da bi dr. Slavik mogel glede dr. Zerjava trditi, kar sta priobčila «Piccolo» in «Slovenski Narod» — ker je taka trditev v celoti in podrobnostih podla laž in v tendenci najgrše obrekovanje, za katero dr. Slavik baš kot član vodstva tržaških Slovencev gotovo nima prav nobenega poverda. V ostalem bomo zadevo zasledovali naprej. Da je falosno in najbrez-

obzirnejše obsodbe vredno, ako odgovorni voditelji velikega zavoda odročajo falsifikacije, kakor trdi Kolumbičeva ovadba, v tem se s «Slov. Nar.» popolnoma strinjamo. Zavod kot tak za to gotovo ni odgovoren. Prizadeti gospodje pa na vsi mož poskušajo identificirati svoje osebe z zavodom in le čudimo se, da se tudi poročilo, da je bil ravnatelj Karič takoj po prihodu v Trst izročen v zapore (kjer se še sedaj nahaja) ni proglašilo za napad na Jadransko banko. O «lastnih naših denarnih zavodih» ima svoje posebne pojme gospod Kamenarovič, ki s pomočjo nekoga g. Obuljena te mesece deluje na tem da bi potom milanske grupe «Italo-Jugoslavio» čim prej italijaniziral Jadransko banko. — Vse dolgovorne novice in podtikavanja seveda niso v stvari nič drugega, nego poskusi zakriti pravo stanje stvari. Kako stoji vprašanje falsifikatov, o tem priča dejstvo da so okrivljeni funkcionarji še vedno v zaporu. G. Kamenarovič pa, namesto da spušča preko svojega «presbiterja» novice, katerih značaj je na prvi pogled jasen, naj gre v Trst in tam pojasi sodnika, da je vse v redu, kar neprestano zatrjuje in naj ne pušči, da njegovi uradniki brez krivde sede v zaporu.

Sport

Zenski rokomet (hžzena). — Mirija: Jadran. V sredo 9. t. m. ob pol 7. uri se vrši na prostoru Ilirije pred drž. kolodvorom rokometna tekma med ženskima skupinama Ilirije in Jadrana. Oba kluba nastopita po dolgem treningu, kar jamči za dobro in zanimivo tekmo. Tekma je obenem poslednja priprava za mednarodne tekme, ki jih igra Mirija in Jadran 16., 17., 19. in 20. t. m. z Zidenicami iz Brna oz. reprezentanco Ljubljane z reprezentanco Brna.

Šah

MEDNARODNI SAHOVSKI TURNIR V LONDONU.

Najnovjše poročilo o izidu 4. kola se glasi: Anglež Atkins je premagal Italijana Marottija v 27 potezah. Anglež Yates je izvozel lepo zmago nad ruskim mojstrom Bogoljubovom v španski igri po 42 potezah; istotako je Anglež Wahl-tuch, odklonivši kraljevski gambit, žrtvoval konja, premagal v krasni igri po 34 potezah madžarskega mojstra Redja. Indijec Chadikar je pričel z velikim elanom, vendar je izgubil igro po 27 potezah. Partija med madžarskim mojstrom Maroczyjem in poljskim mojstrom Rubinsteinom se je vsled prekoračenja predpisane časa proglašila kot izgubljena za Maroczyja. Capablanca je pričel siljajno igro proti Kanadcu Morrisonu, vendar se je kanadski mojster spretno izognil vsem pastem, ki mu jih je nastavil ženjalni Kubanec. Holandec Euwe se nahaja v prav kritičnem položaju namram ruskemu šampionu Aljošinu. Avstralec Watson je doslej napram dr. Vidmarju izgubil kmeta, ima pa še nekaj šans, ki ne izključujejo, da mu bo sreča še mila.

Tudi to poročilo o 4. kolu še ni povsem jasno. Omenjen je prvih treh kolih igral ruski mojster Snosko-Borowsky. Ker Borowsky in Dunajčan dr. Tartakower v poročilu nista omenjena, se zdi, da na mestu Snosko-Borowskega nadaljuje sedaj Chadikar. Če je temu tako, je dobil proti Chadikarju igro dr. Tartakower.

Stanje po 4. kolu je sledeče: Rubinstein 3 in pol, Aljošin, Capablanca 3 (1), Atkins, Bogoljubov 3, dr. Vidmar 2 in pol (1), Reti, dr. Tartakover 2 in pol, Euwe, Yates 1 (1), Snosko-Borowsky in Wahl-tuch 1, Morrison pol (1), Maroczy pol, Watson (?), Chadikar in Marotti 0. (V četrtikovi prilogi približno krasno, od dr. Vidmarja v 2. kolu proti Borowskemu dobljeno igro — odklonjeni damski gambit, — ki jo smatrajo v Londonu kot najboljšo igro v 2. kolu.)

Hči papeža — Lukrecija Borgia

«Prokleta naj bodeta Borgijca, oče in sin!» je odjeknilo iz zbegane skupine, a poslanik grofa Sforze je moral za par trenutkov prekiniti svoj razglas, ker plač žensk, krik in vpitje otrok ter kletve mož so prevpile njegov glas. Končno je zopet prišel do besede: «Grof Giovanni Sforza, gospodar te ležeje, je odločil, da se za obzidjem svojega mesta upra sovražniku do zadnjega diha. Vas pa, meščani pesarski, pozivlja, da iz svoje imovine izberete najdragocenejše in najpotrebnejše in da se skrijete v njegov grad, da vas že pri prvem naskoku ne raztrga grebežljiva zver. Ponesite na varno, kar vam je posebno drago, ne jemljite pa nepotrebnih stvari, ker drugače bo pesarska trdnjava premajhna, da vas vse zaščiti!

Predno sine jutro, se pojavijo papeže čete pred mestom. Našle bodo zaprta vrata, nepremagljivo obzidje in pred vsem četo odločnih borcov, ki bodo krvavo odbili vsakogar, ki se približa obzidju in njihovim mečem. Meščani pesarski, v eni uri se morate pripraviti na odhod. Kogar dčtelj ne bo v gradu, mu grof Giovanni Sforza ne jamči za varnost življenja; kdor se obotavlja ali zakasn, najde zaklenjena vrata.

Tako se glasi razglas grofa Giovanni Sforze, gospodarja mesta Pesara.

ki ga vam, dobri in zvesti podaniki, pošilja v linenu Boga, njegovega Sina in vseh svetnikov!

«Božimo v trdnjavo . . . v grad . . . bežimo!» so odmevali po trgu zbegani klici, širili se dalje in dalje po vseh ulicah. «Vse je izgubljeno, propadla je vsa naša imovina, izgubljeno so naše hiše, živina, zaloga! . . . Rešiti si moramo golo življenje!»

Celo uro se je valilo prebivalstvo po poti proti gradu. Vozovi in vozički, v katere so bili preženi meži in voli, so škripali po ozki poti, ki je vodila navkreber, a ljudje so gonili in tiščali, vzdihovali in znojili se, napenjali svoje poslednje moči. Za vozički so nosile žene vreče in kovčege, v katere so zložile najpotrebnejše stvari. Po strmi poti so se mučno vzpenjali starci, mladeniči, možje, žene, dekleta, otroci, globoko sklonjeni pod bremen, prestrašeni lic, z nemo bolestjo. Ko so dospeli pred široko odprta grajska vrata, so še enkrat obrnili pogled v Fogljiško dolino, na svoje rodne domove, na livade in krasna polja, ki so jih obdelovali, na dolino miru in zadovoljstva, ter še vedno niso mogli razumeti, da bo tam v kratkem besnela vojna furija, da bosta tam divjala smrt in požar, plenjenje in uničevanje . . . a vse to na zapoved Svetega Očeta v Rimu, kateremu so vedno radevolje plačevali davke in pristojbine.

Skozi ogromna grajska vrata, katerih je bilo pet, se je v notranjost trdnjave stiskalo zbegano ljudstvo in se zbiralo na zraiskem dvorišču. Visoko na vrhu stolpa je stal s svojimi starim kasteleonom grof Giovanni Sforza. Plamteče baklje so razsvetljevale pot, vedečo na grad. «Zdi se mi,» reče grof svojemu spremljevalcu, zvestemu mestnemu poveljniku Varenu, ki je bil njegov učitelj vojne spretnosti in ravnanja z orožjem. «Zdi se mi, da je že potekel čas, ki smo ga dali podanikom, da poiščejo zavetja v trdnjavi. «Ura je minula,» odgovori Varena, «sicer pa mi-lim, da je že vse dospelo v grad. V dolini se ne zgane ničesar več, hiše in baje so prazne in tudi živina je večji del oteta v trdnjavi. «Tedaj naj straža na stolpu,» zapove grof, «daj znak, da se vrata zaparnejjo, da se železni most dvigne, a Bog naj mu bo milostljiv, kdor je še ostal zunaj!» Stražarjev rog na stolpu je samo trikrat kratko odjeknil v temno noč, za molko so se zaparjala velika, težka grajska vrata in jasno se je čulo, kako so nanje padli ogromni zapahi. Deset slug je stalo pripravljenih, da dvignejo most na verigah, ko nenadno odjekne glas mestnega poveljnika Varena: «Počakajte . . . tam, glejte, dirja proti gradu ženska na divjem konju . . . nedaleč od mestnih vrat. Mislim, plemeniti grof, da se usmilite žensk, ki se je gotovo zakasnila, in ji pustite še enkrat odpreti vrata.» «Nemogoče,» odvrne grof Sforza, «ne moremo delati nobenih izjem, . . . toda . . . imaš prav . . . ženska je, ne

smemo pustiti, da pada sovražniku v roke. Mislim pa, da moramo izvedeti njeno ime, predno ji odpremo vrata. Imamo opravka s lokavim sovražnikom, ki nam morda pošilja ogleduha . . . Ah . . . sledite mi do vrat, Varena, da ji sam pogledam v oči!»

Mladji grof je pohitel čez zavite, kamenite stopnice, sledil mu je njegov sivolasi učitelj. Ko dospeta do vrat, jima javi vojak: «Neka ženska pros, da jo spustimo v grad, toda ura je pretelka, rok je minul . . . mi ne vemo . . .

«Odstopite,» zapove grof Sforza, «sam hočem skozi okence govoriti z njo . . . Hej, kdo ste, žena, zakaj prosite tako pozno, da vas pustimo v grad? Ali prihajate iz Pesara, ali tam prebivate? Povejte svoje ime, navedite dve zanesljivi pričli!»

Jahalka visoke postave, katere mladine in bujne oblike so se pojavile izpod temnega ogrinjala, skoči s konja in vedeč konja za uzo, stopi k linici, katero je na vrhu odprl grof.

«Kdo sem, grof Giovanni Sforza,» odvrne ona s pritajenim glasom, «poglej me in prepoznal me boš . . . jaz sem Lukrecija Borgia!»

Giovanni vzklikne: «Baklje sem! Naj obsvetijo lice te žene . . . Bog in vsi svetniki, ona je . . . ona, Lukrecija!»

«Odprti Giovanni,» reče lepa mlada žena z glasom, ki je zvenel bolj zapovedujoče, kakor proseče. «Odprti vrata, tvoja žena išče sklonišča pri tobi, za-

ščito pred preganjanjem očeta in brata!»

«Lukrecija . . . ti . . . ti prihajaš k meni in iščeš zaščite . . . Odprite vrata, odkrnajte zapahel! . . . Lopovi hlapčevski, čemu se obotavljate! Jaz, gospodar vaš, vam zapovedujem. Odprite, . . . odprite!»

Medtem se je med slugami prelinal do grofa mestni poveljnik Varena. Njegovo bradato lice je izgledalo opominjajoče. Dvignivši roke pred mladim grofom, reče: «Ne verjemite gadjji zalegi, gospodar, pošiljajo vam najbolj prevečano in najopasnejšo kačo, da jo stisnete na svoje prsi. Spominite se, da je Borgijca, ujedljiva kača.»

«Razumem te popolnoma, dragi moj Varena. Reči mi hočeš, da prihaja Lukrecija semkaj po želji svojega očeta in brata, da izla mene in grad moj . . . Haha! Okani se takih misli, poznam jo, saj je vendar bila moja žena. Ako bi me bila hotela upropasti, bi bila to mogla že storiti, ako bi me bila ono strašno noč prepustila nemilosti svojega brata in njegovih hlapcev; a takrat me je otela . . . Odprite ji, spustite jo v grad in, ljudje, zapomnite si, da je to vaša gospodarica, ki zdaj prihaja v grad. Vpognite pred njo kolena . . . kakor bom tudi jaz pozdravil — gospodarico Pesara!»

Zavenele so težke železne zavore. Skripajoča v oseh so se odprla velika grajska vrata in a ponosno dvignjeno glavo je stopala Lukrecija Borgia v grad, katerega je osvojila brez meča.

